

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 18 0 Rs 060019 25 Spp
Sarajevo, 17.04.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja Općinskog suda u Bosanskoj Krupi od 19.03.2025. godine, na osnovu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku¹ (dalje: ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², u sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 17.04.2025. godine donio je:

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Bosanskoj Krupi za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu tog suda broj 18 0 Rs 060019 25 Rs, a koji glasi:

1. „ Da li radnik može pred sudom zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava iz radnog odnosa koje se ne odnosi na naknadu štete niti na drugo novčano potraživanje a da prethodno nije podnosio zahtjev poslodavcu za zaštitu prava iz radnog odnosa u smislu odredbe člana 114. stav 3. Zakona o radu Federacije Bosne i Hercegovine ?
2. Da li se prigovor izjavljen poslodavcu na odluku o otkazu može smatrati zahtjevom za zaštitu prava iz radnog odnosa u smislu odredbe člana 114. stav 3. Zakona o radu Federacije Bosne i Hercegovine ? “

O b r a z l o ž e n j e

Dopisom od 19.03.2025. godine, koji je zaprimljen u ovom sudu 24.03.2025. godine, Općinski sud u Bosanskoj Krupi dostavio je, po službenoj dužnosti, zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 18 0 Rs 060019 25 Rs.

Navedeni predmet postupka općinski sud je dostavio ovom sudu, a sporno pravno pitanje je definisano (dva pitanja) i glasi kao što je citirano u izreci ove odluke.

Općinski sud u Bosanskoj Krupi zahtjev je pokrenuo nakon prijema tužbe i zastao je sa postupkom dok se ne okonča postupak pred Vrhovnim sudom Federacije BiH.

U obrazloženju zahtjeva naveo je kratak prikaz činjeničnog osnova tužbe (sudu podnijeta 17.02.2025.) tužitelja, I.B., iz Bosanske Krupe, kojeg zastupa punomoćnik, Amir Ezić, advokat iz Bosanske Krupe, protiv tuženog ŠPD Unsko-sanske šume d.o.o. Bosanska Krupa, radi utvrđenja nezakovitosti otkaza ugovora o radu.

¹ „Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ broj 66/12 i 40/14

Iz navedenog prikaza činjeničnog stanja, kao i sadržaja spisa, proizilazi slijedeće:

Tuženi je donio Odluku od 14.11.2024. godine kojom je tužitelju otkazao ugovor o radu od 01.02.2023. godine na neodređeno vrijeme („referent za saobraćaj i saobraćajnice“ B. Krupa), a zbog ponude zaključivanja ugovora o radu sa izmjenjenim uslovima na neodređeno vrijeme („građevinar“ u podružnici Građenje mehanizacija i održavanje B. Petrovac). Tužitelj je, protiv ove odluke, tuženom podnio Prigovor od 11.12.2024. godine.

U zahtjevu Općinski sud u Bosanskoj Krupi je istaknuo da je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio presudu (broj U-16/18) od 26.02.2020. godine (objavljena u Službenim novinama FBiH, broj 23/20 od 03.04.2020.godine) kojom je utvrdio da član 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Sl. novine FBiH broj 89/18) nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, pa u konkretnom slučaju postavilo se sporno pravno pitanje dozvoljenosti tužbe s obzirom da tužitelj „nije“ podnio zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa u smislu odredbe člana 114. stav 3. Zakona o radu (Sl. novine FBiH broj 26/16, 89/18, 23/20-odluka Us, 49/21, 103/21, 44/22 i 39/24 - dalje: ZOR).

Nadalje, je naveo da smatra da postoji obaveza radnika za podnošenje zahtjeva za zaštitu prava iz radnog odnosa ukoliko se namjerava tražiti zaštita povrijeđenog prava pred sudom a koje se ne odnosi na naknadu štete niti na drugo novčano potraživanje.

Izlažući vlastito tumačenje, Općinski sud u Bosanskoj Krupi je naveo: da presudom Ustavni sud Federacije BiH nije utvrdio da je odredba člana 114. ZOR u suprotnosti sa Ustavom FBiH, i da je i dalje na snazi kako je i bila prije stupanja na snagu člana 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, te da ne bi bilo osnovano zaključiti da ne postoji obaveza podnošenja zahtjeva za zaštitu prava iz radnog odnosa prije podnošenja tužbe; da presuda dovodi do različitog postupanja u praksi u pogledu primjene člana 114. stav 3. ZOR, i da je to ukazano na nizu seminara iz oblasti radnog prava.

U zahtjevu navedeno da pred tim sudom postoji veći broj predmeta u kojima su tužbe podnijete radi zaštite prava iz radnog odnosa bilo da su prava povrijeđena odlukama o otkazu ili odlukama koja se tiču drugih prava iz radnog odnosa a da prethodno „nisu“ podnošeni zahtjevi za zaštitu prava iz radnog odnosa. Pri ovom, označeno je osam predmeta po broju CMS-a.

Takođe, istaknuto da je već pokušao riješiti navedeno sporno pravno pitanje podnošenjem zahtjeva u predmetu broj 18 0 Rs 058249 24 Rs 2, međutim, isti je odbačen iz procesnih razloga (Odluka Vrhovnog suda FBiH broj 18 0 Rs 058249 25 Spp od 05.03.2025. godine).

U konačnom, u zahtjevu je navedeno da Općinski sud u Bosanskoj Krupi u konkretnom slučaju ne traži rješavanje spornog pravnog pitanja zbog ujednačavanja pravnih stavova nižestepenih sudova zbog različitog postupanja, već traži da se protumači nejasnoća oko primjene odredbe člana 114. stav 3. ZOR nakon donošenja Odluke Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, koja u praksi dovodi do različitog postupanja i dilema.

Odredbom člana 61a. stav (1) ZPP propisano je:

„ Ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja“.

Sporno pravno pitanje predstavlja pitanje o pravom značenju pravne norme, materijalne ili procesne, a koju treba primijeniti na utvrđeno činjenično stanje. Naime, Vrhovni sud putem instituta rješavanja spornog pravnog pitanja treba da riješi interpretativnu dilemu o domašaju neke pravne norme, odnosno da protumači nejasne, neodređene i neprecizne pravne norme ili popuni pravnu prazninu.

U smislu citirane zakonske odredbe zauzimanje stava o spornom pravnom pitanju mora biti od značaja za odlučivanje u postupku pred prvostepenim sudom, odnosno konkretni predmet mora korespondirati naznačenom spornom pravnom pitanju.

U svom zahtjevu Općinski sud u Bosanskoj Krupi je naveo: da protiv odluke o otkazu tužitelj je podnio prigovor tuženom, a 1.pitanje glasi „da li radnik može pred sudom zahtijevati zaštitu povređenog prava (...) a da prethodno nije podnosio zahtjev poslodavcu (...)“ - dakle, sporno pitanje nije od značaja za odlučivanje u predmetu postupka pred prvostepenim sudom (ne korespondira konkretnom predmetu) što znači da nije ispunjen uslov iz člana 61a. stav (1) ZPP (za odluku o meritumu).

Radi se o uslovu koji predstavlja procesnu pretpostavku za rješavanje spornog pravnog pitanja, a što u pogledu 1.pitanja nije ispunjeno.

Prema odredbi člana 61b. stav (1) ZPP zahtjev iz člana 61a. stav 1. ovog zakona treba sadržavati kratak prikaz utvrđenog stanja u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, pri čemu će sud uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

U odnosu na 2.pitanje („da li se prigovor izjavljen poslodavcu na odluku o otkazu može smatrati zahtjevom za zaštitu prava iz radnog odnosa u smislu odredbe člana 114. stav 3. Zakona o radu“) prvostepeni sud nije dao spostveno tumačenje, što znači da nije ispunjena propisana procesna pretpostavka iz odredbe člana 61b. stav (1) ZPP.

Neovisno o navedenom, valja pomenuti da 2.postavljeno pitanje ne može se smatrati spornim pravnim pitanjem u primjeni odredbe člana 114. stav 3. ZOR. Nema dilema - za valjanost podneska beznačajno je kako je radnik nazvao svoje pismeno koje podnosi poslodavcu za zaštitu prava iz radnog odnosa (prigovor/zahtjev), jer se tretira s obzirom na njegov sadržaj (falsa denominatio non nocet).

Zbog iznijetog na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine odlučeno je da se zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja odbaci kao nedozvoljen temeljem odredbe člana 61c. ZPP.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Radenko Blagojević, s.r.

